O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

RO'YXATGA OLINDI
№ vm – 343 - 5A340607 – 2.01
« 1 » Iyul **2003 y**

«TASDIQLANDI»
O'zbekiston Respublikasi
Oliy va o'rta maxsus
ta'lim vazirligi

« 8 » Iyul **2003 y**

JAHON MOLIYa BOZORLARIDAGI OPERATsIYaLAR fanidan D A S T U R

Oliy ta'limning 340000 - «Biznes va boshqaruv» ta'lim sohasidagi 5A340607 - «Xalqaro moliya bozorlaridagi operatsiyalar» magistratura mutaxassisligi uchun

Toshkent-2003

Tuzuvchilar: dots. Shoxa'zamiy Sh.Sh.
dots. Djuraev V.D.

Taqrizchilar: Toxtabaev T.R.
dots. Abduraimov A.A.
dots. Ismoilov K.

Ushbu dastur O'zbekiston Respublikasining «Ta'lim to'g'risida» gi Qonuni va Vazirlar Mahkamasining 2001 yil 16 avgustdagi 343-sonli qaroriga asosan, hamda ularning negizida ishlab chiqilgan 5A340607 – «Xalqaro moliyaviy bozorlardagi operatsiyalar» ta'lim sohasi bo'yicha Davlat Ta'lim Standartlari talablari doirasida tayyorlangan. Dasturda fanning nazariy, uslubiy va amaliy mavzulari va masalalari etarli yoritilgan. Dastur doirasida fanni o'rganish zamonaviy pedagogik, o'quv-uslubiy, ilmiy va amaliy texnologiyalarga asoslanadi. Dastur iqtisodiy yo'nalishdagi magistratura talabalarini o'qitishga mo'ljallangan.

Настоящая программа подготовлена на основе Закона Республики Узбекистан «Об образовании» и постановления Кабинета Министров от 16 августа 2001 года №343, а также разработанных на их основе Государственного Стандарта по направлению образования 5А340607 – «Операции на международных финансовых рынках». В ней в достаточной мере освещены теоретические, методологические и практические темы и вопросы дисциплины. Изучение дисциплины в рамках программы основывается на современные педагогические, учебно-методические, научные и практические технологии. Программа предназначена для обучения студентов магистратуры экономических направлений.

This program was prepared according to the law of the Republic of Uzbekistan " About Education" and to the enactment of the Cabinet of Ministers (from August 16, 2001, №343), as well as according to the State Educational Standards, such as 5A340607- "Operations at International Financial Markets ", created on basis of the aforementioned laws. Theoretical, methodological, practical themes and issues of the discipline were sufficiently stated in the program. According to the program, studies of the discipline are based on the up-to-date pedagogical, educational, methodological, scientific, and practical technologies. The program is designed for tuition of graduate students' of economical directions

Dastur Toshkent Moliya instituti Ilmiy Kengashida muhokama qilingan va nashrga tavsiya etilgan (25 aprel 2003 yil 9-sonli bayonnoma).

Dastur O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi oliy o'quv yurtlariaro ilmiy-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi Kengash majlisida muhokama qilingan hamda nashrga tavsiya etilgan (2003 yil 1 iyul 37-sonli majlis bayoni).

1. SO’Z BOShI

O’zbekiston Respublikasining «Ta’lim to’g’risida» gi Qonunida, Kadrlar tayyorlash Milliy dasturida har tomonlama etuk va barkamol mutaxassislarni tayyorlash davlat siyosatining ustuvor yo’nalishi ekanligi qayd etilgan. Ushbu ishlarni amalga oshirish borasida Vazirlar Maxkamasining 2001 yil 16 avgust №343-sonli qaroriga asosan ishlab chiqilgan 5A340607 – «Xalqaro moliyaviy bozorlardagi operatsiyalar» ta’lim sohasi bo’yicha Davlat Ta’lim Standartlari joriy qilindi. Amaldagi Standart asosida tayyorlangan dastur «Jahon moliya bozorlaridagi operatsiyalar» fanining nazariy, uslubiy va amaliy mavzulari hamda masalalarini o’z ichiga olgan bo’lib, fanni o’rganishning zamonaviy pedagogik, o’quv-uslubiy, ilmiy va amaliy texnologiyalarga asoslanadi. Dastur iqtisodiy yo’nalishdagi magistratura talabalarini o’qitishga mo’ljallangan.

O’qitishning maqsadi va vazifasi, boshqa fanlar bilan o’zaro bog’liqligi

O’qitishning maqsadi bo’lib, talabalarga jahon moliya bozori sohasida operatsiyalar bajarishning umumlashtirilgan nazariy, metodologik, amaliy bilim va ko’nikmalarini berishdir

O’qitishning vazifasi bo’lib, talabalarni jahon moliya bozori sohasidagi operatsiyalar bo’yicha ilmiy-tadqiqot, ilmiy-pedagogik va amaliy-ishlab chiqarish faoliyatga tayyorlashdir.

«Jahon moliya bozorlaridagi operatsiyalar» fani magistraturaning 5A340607 – «Xalqaro moliyaviy bozorlardagi operatsiyalar» mutaxassisligini asosiy fanlaridan biri bo’lib, bu fan ko’rsatilgan yo’nalish doirasida boshqa fanlarga asoslanadi va ular bilan uzviy bog’langan.

«Jahon moliya bozorlaridagi operatsiyalar» fani doirasida magistrant-talabalar bilimiga, uquviga va ko’nikmasiga qo’yiladigan talablar

Talabalar fanni o’rganish natijasida fanni o’qitishdan ko’zlangan maqsad va vazifalarga erishishlari lozim, shu doirada olgan bilimlarini, o’quvlarini va ko’nikmalarini ilmiy-tadqiqot, ilmiy-pedagogik va amaliy-ishlab chiqarish faoliyatlarida ko’rsatilgan ta’lim yo’nalishi bo’yicha Davlat Ta’lim Standartida talab qilinganidek samarali qo’llay olishlari kerak.

Fanni o’qitishdagi yangi texnologiyalar

Talabalarga zamonaviy usulda fanni o’rgatish va ularning bilimini baholash uchun quyidagi texnologiyalar va materiallardan foydalaniladi:

- talabalarni auditoriyada va auditoriyadan tashqari o’qitishning, mustaqil ta’limning ilg’or pedagogik usullari;
- o’qitishning texnik vositalari, o’quv filmlari, slaydlar, didaktik materiallar, plakatlar, testlar, amaliy masalalar, ish o’yinlari, ko’rgazmali qurollar, elektron materiallar, statistik axborot, tarqatma o’quv materiallari, metodik ko’rsatmalar, yangi darsliklar, ma’ruza matnlari, monografiyalar;
- tegishli qonuniy va me’yoriy hujjatlar;
- fan bo’yicha xalqaro va O’zbekiston tajribasiga oid tegishli materiallar;
- kompyuter-axborot texnologiyalari, maxsus dasturlari va INTERNET yordamida fanga tegishli bilim va materiallar;
- talabalar bilimini muntazam joriy, oraliq va yakuniy baholashda so’rov, referatlar yozish, test-tekshiruv, amaliy masalalar echtirish usullaridan foydalanish;
- iqtidorli talabalarga fan doirasida chuqurroq, qo’shimcha va mustaqil ishlashlari uchun sharoitlar yaratib berish;
- mutaxassislarning ilmiy-amaliy maqolalari, moliya bozori (MB) va qimmatli qog’ozlar bozori (QQB) bo’yicha rasmiy axborot byulletenlari va hisobotlar.

Fanni o’qitish semestrlari va uslubiy ko’rsatmalar

«Jahon moliya bozorlaridagi operatsiyalar» fani magistraturaning 5A340607 – «Xalqaro moliyaviy bozorlardagi operatsiyalar» mutaxassisligida I-II semestrlarda 40 hafta (har semestrda 20 haftadan) davomida ushbu dastur asosida o’qitiladi.

Fanni o’qitish mobaynida dasturning fanni o’qitishdagi yangi texnologiyalar bandida keltirilgan materiallar va texnologiyalar uslubiy ko’rsatmalar sifatida qabul qilinishi mumkin.

Fanni o’rganish ma’ruza va amaliy mashg’ulot shaklida auditoriyada o’tish usulida bilan amalga oshiriladi. Talabalar auditoriyada olgan nazariy va amaliy bilimlarini mustahkamlashi uchun mustaqil ta’lim kiritilgan, hamda uy vazifalarini bajaradilar. Ularning olgan bilimlarini nazorat qilib borishning test-sinov, oraliq, joriy va yakuniy baholash usullari qo’llaniladi. O’quv jarayoni reyting tizimi asosida tashkil qilinadi va ular o’qituvchilar tomonidan baholanadi.

Umumiy va o’quv ishlari turlari bo’yicha hajmi

Davlat Ta’lim Standartida «Jahon moliya bozorlaridagi operatsiyalar» faniga jami 180 soat hajmda vaqt ajratilgan. Shundan, 120 soat (60 soat ma’ruza, 60 soat amaliy mashg’ulot) auditoriya mashg’ulotlariga, 60 soat mustaqil ta’limga ajratilgan. Fandan kurs ishi o’qituvchilar rahbarligida bajariladi. Ma’ruza va amaliy mashg’ulot hamda mustaqil ta’lim o’qituvchilar rahbarligida auditoriyada o’tiladi.

2. FAN DASTURI

Ma’ruza mashg’ulotlarining namunaviy mavzusi

Moliya-investitsiyalar bozori nazariyasi

Moliya-investitsiyalar bozori (MIB) ob’ekti, predmeti, maqsadi va vazifalari;

MIBini shakllanishining, faoliyatining, tartibga solinishining va rivojlanishining umum-nazariy, metodologik, huquqiy va amaliy asoslari;

Investitsiyalarni, investorlarni va MIBini tasniflash va tushunchalarni sistemalashtirish;

Investitsiyalardan daromad (foyda) olish usullari va shakllari;

Investitsion muhit va jarayon, Moliya bozori va qimmatli qog’ozlar bozori (MIB nuqtai nazardan) modellari va unda investitsion resurslarni aylanishi, monetar va investitsion siyosatlarning o’zaro bog’liqligi va ta’siri;

Investitsiyalarni talab va taklif modellari, davlatning monetar, byudjet-soliq va investitsiya siyosatlarining ta’siri, ekonometrik modellar;

q-Tobin nazariyasi, uni mohiyati va qo’llanilishi;

Moliya va qimmatli qog’ozlar bozorini (MIB nuqtai nazardan) ifodalovchi Shoxmansur Shoxa’zamiyning struturaviy-funktsional modellari va samaradorligini (ya’ni effektivligini) baholash kriteriysi, ularning mohiyati, xususiyatlari va qo’llanilishi;

O’zbekiston MIB, shakllanishi, faoliyati va rivojlanishining o’ziga xos xususiyatlari, milliy iqtisodiyotdagi roli, vazifalari va funktsiyalari.

Moliya-investitsiyalar bozorining infratuzilmasi, industriyasi va faoliyat mexanizmi

MIB infratuzilmasi, uning segmentlari va unsurlari, ular faoliyatining o’zaro bog’liqligi va o’zaro ta’siri (Sh.Shoxa’zamiy modellari asosida);

Valyuta va kapitallar bozorlari, ularni qimmatli qog’ozlar bozori (QQB) orqali bog’liqligi asosida faoliyat yuritishi mexanizmi;

MIB faoliyati mexanizmining qonuniy-me’yoriy va institutsional ta’minoti;

Investitsiyalar va MIB industriyasi, undagi ishtirokchilarning faoliyati maqsadi va tartibi;

MIB industriyasida moliya, kredit, investitsiya, investitsiyalar savdosini tashkillashtiruvchi, davlat institutlari va boshqa ishlab chiqaruvchi (xizmat ko'rsatuvchi) xo'jalik sub'ektlarining maksadli turlardagi faoliyati va uni muvofiqlashtirish mexanizmi;

O'zbekistonda MIB industriyasi, unda respublikaning moliya, kredit, investitsiya, investitsiyalar savdosini tashkillashtiruvchi, davlat institutlari va boshqa ishlab chiqaruvchi (xizmat ko'rsatuvchi) xo'jalik sub'ektlarining maqsadli turlardagi faoliyatini xususiyatlari, samarasi va tartibga solish mexanizmi.

Qimmatli qog'ozlar bozorlari (jahon tajribasi)

Qimmatli qog'ozlar bozori (QQB)ning strukturaviy-funktsional modellari (Sh.Shoxa'zamiy modellari va kriteriysi asosida tahliliy ifodalash);

Davriy va uzluksiz faoliyat yurituvchi QQB;

AQShning asosiy fond bozorlari (Nyu-York va boshqa fond birjalari, nobirjaviy bozor, «uchinchi» va «to'rtinchi» bozorlar);

Germaniya, Frantsiya, Buyuk Britaniya, Shvetsiya, Rossiya, Yaponiya, J.Koreya va boshqa rivojlangan mamlakatlar QQB;

QQBida: axborot va likvidlilikka asoslangan investorlar, axborot manbasi bo'lgan narxlar, markazlashgan bozor, kliring protseduralari, depozitar-reestr hisob, sug'urtalash, komission haq, operatsion harajatlar, konsalting (reyting), investitsion bank faoliyati, muvofiqlashtirish;

O'zbekiston QQB.

MIBda investitsiyalar muomalasining nazariy masalalari

Investitsion narx va bozor bahosi;

Riskli va risksiz qimmatli qog'ozlarni baholash;

Investitsion portfelni tanlash muammosi;

Portfel tahlili;

Qarzlarni risksiz berish va jalb qilish;

Moliyaviy aktivlarni baholash modeli;

Faktorli modellar;

Narxlarni shakllantirishning arbitraj nazariyasi;

Soliqlar va inflyatsiya.

Qimmatli qog'ozlar muomalasi masalalari

Belgilangan daromadli qimmatli qog'ozlar;

Obligatsiyalar tahlili;

Obligatsiyalar paketini boshqarish;

Oddiy aktsiyalar, ularni baholash va daromadi;

Optsionlar, ularni turlari, muomalasi, bozori, savdosi, ko'rsatkichlari, baholash, daromadlari, risklari, sug'urtalash;

Fyucherslar, ularni turlari, muomalasi, bozori, savdosi, ko'rsatkichlari, baholash, daromadlari, risklari, sug'urtalash mavzusida masalalar echish;

O'zbekiston QQBda investorlarning operatsion harajatlarini hisoblash.

Qimmatli qog'ozlarni tahlil qilish

Qimmatli qog'ozlarning moliyaviy tahlili;

Investitsion sistemalarni baholash;

Texnik tahlil;

Fundamental tahlil.

Investitsiyalar portfellarini boshqarish va baholash

Portfelli investitsiyalarning qisqacha tarixi, portfel turlari;
Investitsiya portfelini boshqarish;
Portfelni boshqarish samaradorligini baholash;
Obligatsiyalar portfelini boshqarish samaradorligini baholash;
Aktsiyalar portfelini boshqarish samaradorligini baholash;
Xalqaro miqyosda investitsiya qilish.

3. AMALIY MAShG'ULOTLARNING NAMUNAVIY MAVZUSI

Moliya-investitsiyalar bozori nazariyasi

Investitsiyalar turlarini va ulardan daromadlar olish usullarini, shakllarini amaliy misollarda o'rganish;*
Investorlar va ularning investitsion faoliyat turlarini amaliy misollarda o'rganish;
Moliya-investitsiya bozorining jalbdorliligi funktsiyasini o'rganish;
O'zbekistondagi investitsion muhit tahlili
O'zbekiston moliya-investitsiya bozorining jalbdorliligini tahlili;*

Moliya-investitsiyalar bozorining infratuzilmasi, industriyasi va faoliyat mexanizmi

MIBini Sh.Shoxa'zamiyning strukturaviy-funktsional modeli asosida talqin qilish;
O'zbekiston MIB infratuzilmasini va muammolarini tahlil qilish;*
O'zbekiston MIB qonuniy-me'yoriy hujjatlari samarasini tahlil qilish;*
O'zbekiston MIB industriyasi ishtirokchilari faoliyati samaradorligini va muammolarini tahlil qilish;

Qimmatli qog'ozlar bozorlari (jahon tajribasi)

QQBini Sh.Shoxa'zamiyning strukturaviy-funktsional modellari asosida talqin qilish;
Xalqaro 30 guruhi takliflarini o'rganish;*
O'zbekiston QQB va unda 30 guruhi takliflarini amal qilinishi muammolarini tahlili;

MIBda investitsiyalar muomalasining nazariy masalalari

Investitsion narx va bozor bahosi masalalariga tegishi grafiklarni amaliy tahlili;
Riskli va risksiz qimmatli qog'ozlarni baholashga tegishli amaliy masalalar echish;*
Investitsion portfelni tanlashga doir masalalar echish;
Portfel tahliliga tegishli amaliy masalalar echish;*
Qarzlarni risksiz berish va jalb qilishga tegishli amaliy masalalar echish;
Moliyaviy aktivlarni baholash modeli asosida masalalar echish;
Faktorli modellar asosida masalalar echish;
Narxlarni shakllantirishning arbitraj nazariyasi asosida masalalar echish;
Soliqlar va inflyatsiya mavzusi doirasida masalalar echish.

Qimmatli qog'ozlar muomalasi masalalari

Belgilangan daromadli qimmatli qog'ozlar mavzusida masalalar echish;*
Obligatsiyalarning amaliy tahlili;
Obligatsiyalar paketini boshqarishga tegishli masalalar echish;
Oddiy aktsiyalar, ularni baholash va daromadi mavzusida masalalar echish;*
Optsionlar, ularni turlari, muomalasi, bozori, savdosi, ko'rsatkichlari, baholash, daromadlari, risklari, sug'urtalash mavzusida masalalar echish;

Fyucherslar, ularning turlari, muomalasi, bozori, savdosi, ko'rsatkichlari, baholash, daromadlari, risklari, sug'urtalash mavzusida masalalar echish;

O'zbekiston QQBda investorlarning operatsion harajatlarini hisoblash.

Qimmatli qog'ozlarni tahlil qilish

Qimmatli qog'ozlarning moliyaviy tahlili mavzusida masalalar echish;*

Investitsion sistemalarni baholash mavzusida masalalar echish;

Texnik tahlil mavzusida masalalar echish;

Fundamental tahlil mavzusida masalalar echish.

Investitsiyalar portfellarini boshqarish va baholash

Investitsiya portfelini boshqarish mavzusida masalalar echish;

Obligatsiyalar portfelini boshqarish samaradorligini baholash mavzusida masalalar echish;*

Aktsiyalar portfelini boshqarish samaradorligini baholash mavzusida masalalar echish;*

O'zbekistondagi investitsiya fondlari aktsiyalar portfelini boshqarish samaradorligini baholash.

4. KURS IShLARINING NAMUNAVIY MAVZUSI**

1. Tijorat banklarining investitsiyalar bozoridagi aktiv operatsiyalari
2. Tijorat banklarining investitsiyalar bozoridagi passiv operatsiyalari
3. Tijorat banklarining emissiya, dividend, investitsiya strategiyalarini samarali balansi
4. Kompaniyalarning emissiya, dividend, investitsiya strategiyalarini samarali balansi
5. Davlatning investitsiyalar bozorini rivojlantirish siyosati
6. Markaziy Bankning investitsiyalar bozoridagi faoliyati
7. Munitsipal organlarning investitsiyalar bozoridagi faoliyati
8. Investitsiyalar bozori instrumentlarini muomalaga chiqarish maqsadlarini tahlili
9. Investitsiyalar bozori infratuzilmasi
10. Qimmatli qog'ozlarning birjaviy operatsiyalari tartibi
11. Qimmatli qog'ozlar indekslarini baholash
12. Qimmatli qog'ozlarni texnik tahlili
13. Qimmatli qog'ozlarni fundamental tahlili
14. Investitsiyalar bozorida talab va taklif muvozanati
15. Aktsiyalar portfelini boshqarish
16. Obligatsiyalar portfelini boshqarish
17. Investitsiyalar bozoridagi risklar
18. SVOP-operatsiyalari mexanizmi
19. Fyuchers operatsiyalari mexanizmi
20. Optsion operatsiyalari mexanizmi
21. Depozitar tilxatlar operatsiyalari mexanizmi
22. Bank sertifikatlari operatsiyalari mexanizmi
23. Veksellar operatsiyalari mexanizmi
24. Varrant va konosament operatsiyalari mexanizmi
25. Oddiy foiz stavkalari asosida qimmatli qog'ozlar ko'rsatkichlarini hisoblash
26. Murakkab foiz stavkalari asosida qimmatli qog'ozlar ko'rsatkichlarini hisoblash
27. Investitsiya bozorining jalbdorliligi
28. O'zbekistondagi investitsion muhit tahlili
29. Xalqaro 30 guruhi takliflarini amal qilinishi holati
30. O'zbekiston investitsiyalar bozori industriyasini tahlili
31. Qo'shimcha mavzular.***

* - Talaba shu mavzularni chuqur bilishi lozim.
** - Fan bo'yicha har bir talaba dissertatsiya ishi mavzusiga va mazmuniga mos keladigan kurs ishi mavzusini tanlashi mumkin, bunda kurs ishining birinchi ilovasida mavzuga tegishli kamida 10 tadan iborat test-masalalar to'plami talaba tomonidan ishlab chiqilib bilimlarni baholash uchun tavsiya sifatida keltirilishi lozim.
*** - Mutaxassislik kafedrasi belgilangan tartibda kurs ishlari mavzulariga o'zgartirishlar va qo'shimcha mavzularni kiritishi mumkin.

5. TAVSIYa ETILGAN MAVZULAR BO'YIChA KO'RGAZMA-NAMOYISh MATERIALLARI, O'QUV FILMLARI VA BOShQA DIDAKTIK MATERIALLAR

Ushbu dasturning fanni o'qitishdagi yangi texnologiyalar, fanni o'qitish semestrlari va uslubiy ko'rsatmalar bandlarida ko'rsatilganlarning tegishlilari ko'llanilishi, hamda kerakli tashkilotlarning sayt va elektron pochtalaridan foydalanish mumkin. Bunda kerakli tashkilotlarning sayt va elektron pochtalari kafedra tomonidan berib boriladi.

Tavsiya etiladigan saytlar

1. Fond birjalarining xalqaro federatsiyasi http// www.fibv.com/
2. Qimmatli qog'ozlar bo'yicha komissiyalarning xalqaro tashkiloti http//www.iosco.org/
3. AQSh Qimmatli qog'ozlar va birjalar bo'yicha komissiyasi http//www.sek.gov/
4. Evropa Ittifoqi direktivalarining to'liq matni http//www.europa.eu.int/
5. Frantsiyaning birjaviy operatsiyalari bo'yicha komissiyasi http//www.cob.fr/
6. Italiyaning fond bozori bo'yicha komissiyasi CONSOB http//www.consob.it/
7. Ispaniyaning fond bozori bo'yicha milliy komissiyasi CNMV http//www.cnmv.es/
8. Avstraliyaning qimmatli qog'ozlar va investitsiyalar bo'yicha komissiyasi ASIC http//www.asic.gov.au/
9. O'zbekiston Respublikasi Davlat Markaziy Depozitariysi http//www.deponet.uz/
10. «Toshkent» RFB http//www.uzse.com/
11. O'zbekiston Respublikasi Davlat Mulki Qumitasi qoshidagi Qimmatli qog'ozlar bozori faoliyatini muvofiqlashtirish va nazorat qilish Markazi http//www.atm.uz/
12. Jurnal «Rinok tsennix bumag» (RF) http//www.rcb.ru/
13. OESR http//www.oecd.org/
14. Evropa investitsiya banki European Investment Bank http//www.eib.org/
15. Evropa tiklanish va taraqqiyot banki European Bank for Reconstruction and Development http//www.ebrd.com/
16. Evropa va Osiyo mamlakatlari fond birjalari Federatsiyasi Federation of Euro-Asian Stock Exchanges http//www.feas.org/
17. Evropa fond birjalari Federatsiyasi Federation of European Stock Exchanges http//www.fese.be/
18. Shimoliy Amerika fond birjalari Federatsiyasi Federacion Iberoamericana de Bolsas de Valores http//www.fiabv.org/
19. Merril Linch Merrill Lynch http//www.ml.com/
20. Morgan Stenli Morgan Stanley http//www.ms.com/
21. Dji.Pi.Morgan J.P.Morgan & Co. http//www.jpmorgan.com/
22. Buyuk Britaniya, Moliyaviy xizmatlar bo'yicha Kengash The Financial Services Authority http//www.fsa.gov.uk/
23. Germaniya, Qimmatli qog'ozlar va fyucherslar bo'yicha Komissiya Bundesaufsichsamt fur den Wertpaplerhandel http//www. bawe.de/
24. Gonkong, Qimmatli qog'ozlar va fyucherslar bo'yicha Komissiya Securities and Futures Commission http//www.hksfc.org.hk/

25. XXR, Xitoy fond bozori bo'yicha Komissiya China Securities Regulatory Commission http//www.csrc.gov.cn/
26. Malayziya, Qimmatli qog'ozlar bo'yicha Komissiya Securities Commission http//www.sc.com.my/
27. Rossiya Federatsiyasi, Qimmatli qog'ozlar bo'yicha Federal komissiya http//www.fedcom.ru/
28. Yaponiya, Moliya Vazirligi http//www. mof.go.jp/

Reyting agentliklari:

29. Moody*s Investors Service http//www.moodys.com/
30. Standard & Poor*s http//www.standardpoor.com/
31. Fitch IBCA http//www.fitchibca.com/
32. Duff & Phelps Credit Rating Co. http//www.dcrco.com/

Ilmiy tadqiqot tashkilotlari va konsalting firmalari:

33. Brayan Teylor tadqiqotlari Global Financial Data http//www. global findata.com
34. Iqtisodiy tadqiqotlar Milliy byurosi (AKSh) National Bureauof Economic Research http//www.nberws.nber.org/papersbyprog/
35. Aktsiyalar Nemis instituti Deutsches Aktieninstitut e.V. http//www.dal.de/
36. Internet Trading Group http//www. internettrading.ru/

Axborot agentliklari:

37. Dow Jones Co. http//www.dowjones.com/
38. Reuters http//www.reuters.com/
39. Telestock http//www.teleserv.co.uk/

6. O'ZLAShTIRISh NAZORATI

Ushbu fan bo'yicha o'quv rejada jami 180 soat ajratilgan bo'lib, shundan 60 soat ma'ruza, 60 soat amaliy ish, 60 soat mustaqil ta'lim. O'quv jarayoni davomida talaba to'plashi mumkin bo'lgan maksimal ball 180 ga teng bo'lib, shundan joriy baholashga 72 ball, oraliq baholashga 54 ball va yakuniy baholashga 54 ball ajratiladi. «Yozma ish» variantlar bo'yicha tuzilib, u o'quv dasturiga to'liq mos kelishi ta'minlanadi va talabalar reyting tizimi asosida belgilanadi.

Joriy va oraliq baholash turlari uchun fanga belgilangan ballar miqdori o'quv rejasi bo'yicha har semestrda ajratilgan soatning 70 foizi doirasida belgilanadi. O'qitilayotgan fanga ma'sul bo'lgan kafedraning qarori bilan mavzularning murakkabligiga va zaruriyligiga qarab ballar quyidagi ko'rsatkichlar bo'yicha aniqlanadi:

- magistratura tinglovchisining o'quv jarayonidagi davomati va faolligi;
- amaliy mashg'ulotlarga tayyorgarlik darajasi;
- fan bo'yicha qonuniy va me'yoriy hujjatlarni konspektlash;
- kafedra tomonidan belgilangan mavzular bo'yicha referat yozish;
- mustaqil ta'lim doirasida berilgan nazorat ishlarini bajarish.

Joriy va oraliq baholash turlari «Yozma ish» usulida yoki boshqa usullarda (og'zaki, test, himoya va xokazo) ham o'tkazilishi mumkin.

Yakuniy baholashda fan bo'yicha dastur to'la o'tilgandan so'ng magistratura tinglovchisining bilimi baholanadi. Yakuniy baholashga ajratilgan ballar miqdori o'quv rejasida fanga ajratilgan soatning 30 foizi miqdorida belgilanadi. Fan bo'yicha yakuniy baholash bosqichi belgilangan tartibda «Yozma ish» usulida o'tkaziladi.

Oliy ta'lim muassasasi fanlar uchun baholash turlarining har biri bo'yicha reyting ballarini hisoblash mexanizmini ishlab chiqadi va uslubiy kengashda tasdiqlaydi.

Semestr yoki o'quv yili davomida o'qitiladigan fan bo'yicha minimal 55 va undan yuqori foyizni to'plagan magistratura tinglovchisi qoniqarli o'qiyotgan deb hisoblanadi. Fanlar bo'yicha minimal ballning 55 foizidan kam ball to'plagan magistratura tinglovchisi qoniqarsiz (akademik qarzdor) o'qiyotgan deb hisoblanadi.

Semestr davomida fanlar bo'yicha to'plangan ballar quyidagi o'zlashtirish ko'rsatkichi bilan baholanadi:

- 86 foizdan 100 foizgacha (154.8 balldan 180 ballgacha);
- 71 foizdan 85 foizgacha (127.8 balldan 153 ballgacha);
- 55 foizdan 70 foizgacha (99 balldan 126 ballgacha).

«Yozma ish» variantlarini baholash mezonlari kafedra majlisining bayonnomalari bilan tasdiqlanadi.

7. ADABIYoTLAR

Asosiy adabiyotlar

1. Karimov I.A. O'zbekiston XXI asrga intilmoqda. - T.: O'zbekiston, 1999.
2. Karimov I.A. Iqtisodiyotni erkinlashtirish va islohotlarni chuqurlashtirish - eng muhim vazifamiz. - T.: O'zbekiston, 2000.
3. Abdullaev E., Shoxa'zamiy Sh.Sh. Qimmatli qog'ozlar. 100 savol va javob – T.: Mehnat, 1997, - 260 .
4. Butikov I.L. Qimmatli qog'ozlar bozori. – T.: Konsauditin-form, 2001. – 472 .
5. Sharp U., Aleksander G., Beyli Dj. Investitsii: Per. s angl. – M.: INFRA-M, 1999 – XII, 1028 s.
6. Shoxa'zamiy Sh.Sh. va boshqalar. Tadbirkor qimmatli qog'ozlar bozorida.- Toshkent: Adolat, 2002.-275 b.
7. Shoxa'zamiy Sh.Sh. idr. Predprinimatel na rinke tsennix bumag - T.: Adolat, 2002.- 275 s.

Qo'shimcha adabiyotlar

1. Alekseev V.A. Rinok tsennix bumag – M.: Finansi i statistika, 1993 – 250 s.
2. Birjevoe delo: Ucheb./ Pod. red. V.A. Galanova, A.I. Basova. – M.: Finansi i statistika, 1998. – 304 s.
3. Rinok tsennix bumag i ego finansovie instituti: Uchebnoe posobie / Pod. rod. V.S. Torkanovskogo, - S-Pb.: AO «Komplekt», 1994. – 412 s.
4. Tyulz R., Bredli E., Tyulz T. Fondoviy rinok – 6-e izd.: per. s angl. – M.: INFRA-M, 1997 – VIII – 648 s. (Unversitetskiy uchebnik).
5. Informatsionnie byulleteni RFB. «Tashkent»
6. Informatsionnie byulleteni «Rinok tsennix bumag», Agenstva «Konsauditinform» O'zbekiston Respublikasining moliya, bank, qimmatli qog'ozlar bozoriga oid qonuniy-me'yoriy hujjatlar. - Sistema «PRAVO».